

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **R. R.**

skazanego za czyny z art. 148 § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 września 2024 r.

wniosków obrońców skazanego

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od
udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. I KK 123/24.**

UZASADNIENIE

Obrońcy skazanego R. R. wnieśli kasacje od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 269/22, częściowo zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 10 maja 2022 r., sygn. akt III K 40/21. Kasacje zostały zarejestrowane w repertorium pod sygn. I KK 123/24 i zgodnie z kolejnością wpływu 4 kwietnia 2024 r. sprawę przydzielono SSN Antoniemu Bojańczykowi. Wobec wyłączenia postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2024 r. SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy, została ona przydzielona zarządzeniem z 12 czerwca 2024 r. SSN Markowi Motukowi.

Pismami, które wpłynęły do Sądu Najwyższego odpowiednio 12 lipca 2024 r. i 23 lipca 2024 r., obrońcy skazanego R. R. wnieśli o wyłączenie SSN Marka

Motuka od orzekania w przedmiotowej sprawie. Uzasadniając swoje wnioski wskazali na wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości sądu z udziałem SSN Marka Motuka, zwłaszcza wobec sformułowania w kasacji zarzutów związanych z nienależytą obsadą sądu orzekającego w przedmiotowej sprawie zarówno w I, jak i II instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Powody uwzględnienia wniosku w tej sprawie są oczywiste. Występuje bowiem zbieżność zarzutu wadliwości powołania sędziego mającego rozpoznać kasacje złożone w sprawie z zarzutami zawartymi w treści jednej z tych kasacji. Obróńca skazanego podniósł tam bowiem kwestię nienależytej obsady zarówno Sądu Okręgowego w Legnicy, jak i Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, z uwagi na powołanie członków składów orzekających na sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Konieczność wyłączenia od orzekania SSN Marka Motuka w niniejszym postępowaniu nie ulega zatem wątpliwości. Wynika w sposób oczywisty z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienie SN z 28 września 2022 r., IV KK 333/22). W interesie całego systemu prawnego, a bezpośrednio w interesie wymiaru sprawiedliwości leży, by nie powstało w odbiorze zewnętrznym, tj. w odczuciu społecznym przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd w sposób obiektywny (por. też postanowienie SN z 25 listopada 2010 r., V KO 96/10). Potrzeba jej ochrony została już należycie utrwalona w orzeczeniach Sądu Najwyższego, zapadających w sprawach opartych na zarzutach zbliżonych do podniesionych w niniejszej sprawie, co czyni zbędnym czynienie szerszych rozważań w tym zakresie (zob. postanowienie SN z 6 września 2022 r., sygn. akt II KK 44/21, postanowienie SN z 16 września 2022 r., sygn. akt III KK 339/22).

Dodać trzeba, że zagadnienie, które wystąpiło na gruncie niniejszej sprawy było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I - 4110 - 1/20 (OSNKW 2020/2/7) oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22

(OSNK 2022, z. 6, poz. 22), a w zakresie statusu Krajowej Rady Sądownictwa także w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Zachowują one swoją aktualność także na gruncie niniejszej sprawy.

Występująca w sprawie - po raz kolejny - potrzeba rozpoznawania wniosków o wyłączenie sędziego wymaga kilku dodatkowych uwag. Wyznaczanie w kolejnych losowaniach i zarządzeniach do rozpoznania kasacji osób znajdujących się w takiej samej sytuacji jak ta opisana w zarzutach kasacyjnych powoduje nie tylko - niezależny od stron - stan przewlekłości w rozpoznaniu sprawy, ale nakazuje prowadzić w Sądzie Najwyższym wielokrotnie kolejne postępowania incydentalne, oparte na tych samych skutecznych już uprzednio zarzutach braku bezstronności. Skutkiem tego jest multiplikacja tych samych sekwencyjnie czynności procesowych, zbędne powielanie ocen tych samych stanów procesowych, które zostały uprzednio zdyskwalifikowane jako sprzeczne ze standardami rzetelnego procesu karnego, wydawanie takich samych orzeczeń. Tymczasem wydaje się oczywistym, że uznawanie gwarancji *nemo iudex in causa sua* za fundament bezstronności sędziego powinno skutkować w konkretnej sprawie eliminacją wadliwego mechanizmu prowadzącego do wyznaczania do sprawy sędziów, do których bez potrzeby głębszej analizy odnieść można zbliżone zarzuty co te, które uznano po wielokroć za skuteczne. Leży to niewątpliwie w interesie wszystkich sędziów, samego sądu, w którym orzekają, wymiaru sprawiedliwości oraz w interesie stron postępowania.

Z tych powodów postanowiono jak w sentencji.

[J.J.]

[ms]

